

REVOLUTIONEN
PÅ SITT 50E ÅR

Allt som behöver, ändras

Eva Björklund

Fira, vila upp er, samla krafter, det har ni förtjänat, avslutade Raul Castro sitt tal. Foto EB

Kuba går in på sitt 50e år av revolution. Jag var där över nyåret, 40 år sedan första gången. Det mest slående, för varje årtionde allt mer påtagligt, är känslan av att befinna mig i ett helt annat land än det Kuba som härskande media därhemma framställer. Jag undrar över mediefolkets konsekventa bortseende från allt vad kubanska ledare och media – och de allra flesta s k vanligt folk – verkligen gör och säger och vad statistiken, vetenskapen och den påtagliga verkligheten visar och över bolagsmedias totala tilltro till och beroendet av vad några få källor/dissidenter med band till USAs intresskontor påstår, denna handfull namn som valsar runt överallt i den rika världen.

I somras var det Raul Castro som höll talet på årsdagen av Moncada-attacken 26 juli. Han citerade Fidel: att revolution är att ändra på allt som behöver ändras. Spekulationerna som följde handlade om kinesiska, kapitalistiska, militära eller andra standardmodeller. Men aldrig nämndes den kubanska modell som det visade sig handla om (vilken förvåning!). Det är den modell som grundar sig på omfattande - alla innefattande - diskussioner, nu för att komma åt de problem som hopats under lång och svår kamp för att ta landet ur det svarta hål det rasade ner i när 80 procent av utrikeshandeln gick upp i rök och BNP sjönk 35 procent i början av 90-talet.

En viktig utgångspunkt var Fidels tal i november 2005 (se Kuba 1.06) och lanseringen av de nya socialarbetarna för att ta upp kampen mot den vardagskorruption som följt i den ekonomiska krisens, dubbla valutans och turismens spår. En annan var den genomgripande diskussionen bland intellektuella och kulturarbetare i våras om de grå årens auktoritära metoder i början av 70-talet.

Nu, efter Rauls tal i somras följde så en ny omgång av det miljonhövadade arbetar- och grannskapsparlament som för 15 år sedan tog ställning till de krisåtgärder som skulle ta landet ur överlevnadskrisen. Land och folk har överlevt och med den styrka och självförtroende som det har givit var det dags igen för grundliga, omfattande, självkritiska diskussioner om hur gå vidare med revolutionen och ändra allt som behöver ändras. Över 200.000 möten har ägt rum, över fem

miljoner medborgare har deltagit på arbetsplatser, i bostads-kvarter, i folkrörelser, intresseorganisationer och i kommunistpartiet. Och i media, särskilt i tidningar och radio.

Över 1,3 miljoner förslag har lagts på mötena och sorteras nu – tur att det finns datorprogram – mellan sådant som kan och måste lösas lokalt, och annat nationellt, sådant som kan göras omgående, sådant som fodrar djupare studier, och sådant som är självklart och sådant där avvägningar måste sökas mellan motstridiga intressen.

I sitt tal som avslutning på den avgående nationalförsamlingens vintersession – det är nyval 20 januari – kunde Raul nu konstatera att dessa diskussioner och förslag kanske inte avslöjade några okända problem, utan mer fördjupade diskussionen om kända problems lösning. Han kunde också konstatera att förslagen i överväldigande utsträckning handlade om att förbättra samhällssystemet, mycket få om att ändra dess karaktär.

De problem som diskuterades mest hade med jordbruket att göra, och behovet av att öka produktiviteten och bryta en påtaglig tendens till stagnation inom vissa områden. Ett annat problem är den dubbla valutan, som snedvrider tanken och handlandet och främjar dubbelmoral. Alla är överens om att detta måste få ett slut, och tanken från början var ju att det skulle vara en övergångslösning för att hålla uppe inkomsterna och undvika svarthandel inom turismen. Nu måste alla bidra till att så snart som möjligt komma ur denna krisåtgärd.

Raul tog också upp att en hel del lagar och restriktioner som kan ha varit nödvändiga när de infördes men som har överlevt sig själva. Och med varje meningslöst förbud undergrävs respekten för lagen.

Han påpekade naturligtvis också det självklara, att USAs skärpta blockad och aggressioner försvårar många lösningar, liksom även den ekonomiska världskonjunkturen med höjda priser på livsmedel och andra livsnödvändiga produkter. Mycket och hårt arbete fortfarande, och så kommer det väl alltid att vara, men Kuba och Latinamerika har nu inte bara problem och ett hotfullt och farligt imperium i norr, utan också vind framåt i de egna seglen.